

รัฐบัญญัติป้องกันการทุจริต บทที่ 241 ของประเทศสิงคโปร์: ข้อสังเกตว่าด้วยองค์ประกอบการทุจริต*

Chapter 241 of Singapore's Prevention of Corruption Act: An Observation on Elements of Corruption

สมชาย ธรรมสุทธิวัฒน์**

Somchai Thamsutiwat

ปกรณ์ สายเชื้อ***

Pakorn Saichue

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงการกระทำโดยทุจริตและองค์ประกอบของการทุจริตตามรัฐบัญญัติป้องกันการทุจริต บทที่ 241 ของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งมีผลต่อการตีความข้อกฎหมายว่า การกระทำใดถือว่าเป็นการกระทำโดยทุจริต และส่วนประกอบการทุจริต ผลการศึกษพบว่า การกระทำโดยทุจริตนั้นต้องประกอบด้วย (1) มีส่วนประกอบของการทุจริต

* *วันที่รับบทความ (Received): 7 มีนาคม 2561; วันที่แก้ไขบทความ (Revised): 17 มิถุนายน 2562; วันที่ตอบรับบทความ (Accepted): 5 กรกฎาคม 2562*

บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “วิเคราะห์อำนาจสอบสวนและประสิทธิภาพการทำงานตามกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตไทยกับสิงคโปร์” ซึ่งได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

** น.บ. (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), น.ม. (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), อาจารย์ประจำสำนักวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

Lecturer at School of Law, Mae Fah Luang University

E-mail: somchai@mfu.ac.th

*** น.บ. (มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง), น.ม. (มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง), เนติบัณฑิตไทย, ทนายความและที่ปรึกษากฎหมายทางธุรกิจ สำนักงานก้าธร สุรเชษฐ และสมศักดิ์, คณะทำงานเผยแพร่กฎหมายธุรกิจผ่านสื่อสังคมออนไลน์ สำนักงานโฆษกและประชาสัมพันธ์ สภานายความ

Attorney at law and legal counsellor, Kamthorn Surachet & Somsak Co, Ltd., Committee of business law communication to social network, Office of Spokesperson and Public Relation, Lawyer Council of Thailand

E-mail: poss.saichue@gmail.com

ในการกระทำนั้น (2) ผู้ถูกกล่าวหาว่ารู้ตัวว่าการกระทำของตนเองเป็นการกระทำผิดตามกฎหมายซึ่งถือว่าเป็นการทุจริต สำหรับองค์ประกอบของการทุจริตนั้นจำเป็นต้องพิสูจน์ให้ได้ถึงเรื่องเจตนา และเจตนาอันมีจุดมุ่งหมายให้เกิดการทุจริต

คำสำคัญ: องค์ประกอบของการทุจริต, รัฐบัญญัติป้องกันการทุจริต บทที่ 241

Abstract

The main purpose of this study was to identify, based on Chapter 241 of Singapore's Prevention of Corruption Act, the definition of corruption and what constitutes corruption. Such identification pertains directly to legal interpretation of what an act constitutes and does not constitute corruption. From the study, two major elements have been identified as constituting an act of corruption: (1) corrupt elements in the transaction; and (2) the accused's corrupt intention, which contradicts or violates the anti-corruption law. In other words, to consider that an element constitutes an act of corruption, it is necessary that it be proved to be linked to a corrupt intention.

Keywords: Elements of corruption, Chapter 241 of Singapore's Prevention of Corruption Act

1. ความเป็นมาของรัฐธรรมนูญป้องกันการทุจริต

กฎหมายต่อต้านการคอร์รัปชันฉบับแรกถูกตราขึ้นเมื่อเดือนธันวาคม ค.ศ. 1937 ภายใต้ชื่อ the Prevention of Corruption Ordinance (POCO) หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ the Anti – Corruption Branch (ACB) โดยมี the Criminal Investigation Department (CID) เป็นหน่วยปราบปราม¹ POCO (No.41 of 1937) ประกอบด้วยบทบัญญัติเพียง 12 มาตรา (ในมาตรา 3 เป็นบทบัญญัติที่สำคัญที่สุด) การแก้ไขเพิ่มเติม POCO กระทำขึ้นหลายครั้ง แต่การแก้ไขครั้งสำคัญกระทำในปี ค.ศ. 1960 จุดมุ่งหมายในการแก้ไขมีสองประการคือ² ประการแรก พรรคกิจประชาชนตั้งใจกำจัดรากเหง้าการคอร์รัปชันในสังคมโพรวินซ์ทั้งหมดและ

¹ Quah. Jon. S. T. Combating Anti-Corruption Measures in Asian Countries, Lesson to be Learnt. 1999, Center for Advanced Studies National University of Singapore, p. 22.

² Quah. Jon. S. T., Administrative and Legal Measures for Combating Bureaucratic Corruption in Singapore. Singapore: Eurasia Press, p. 10.

ในหน่วยงานของรัฐ ประการที่สอง เพื่อรับประกันการปฏิบัติตามข้อ 1 จึงเห็นควรออกกฎหมายใหม่ที่มีอำนาจเบ็ดเสร็จและกว้างขวาง

The prevention of Corruption Act (POCA) ตราขึ้นใช้บังคับเมื่อ 17 มิถุนายน ค.ศ. 1960 โดยมีลักษณะสำคัญสี่ประการ ดังนี้³

(1) ขยายบทบัญญัติของ POCA เป็น 32 มาตรา (เดิม POCO มีเพียง 12 มาตรา)

(2) นิยามศัพท์ “สินน้ำใจ” ให้ชัดเจนขึ้นในมาตรา 2 ในหลากหลายรูปแบบ

(3) ขยายบทลงโทษสำหรับการทุจริตในมาตรา 5 ทั้งตัวบุคคลและลักษณะของการกระทำ รวมทั้งบทลงโทษให้มีความครอบคลุมและรุนแรงขึ้น

(4) ให้อำนาจแก่ CPIB มากขึ้น เช่น มาตรา 15 “ผู้อำนวยการหรือผู้สอบสวนพิเศษ แม้ไม่มีหมายจับ สามารถจับกุมบุคคลใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดใด ๆ ที่ระบุไว้ภายใต้รัฐธรรมนูญนี้...”

เพื่อเป็นประกันความมีประสิทธิภาพของ POCA พรรคกิจประชาชนได้แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายอีกหลายครั้ง (ปี ค.ศ. 1963, 1966, 1981 และ 1989) โดยเฉพาะในปี ค.ศ. 1966 มีการแก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 37 ว่าด้วย “พันธะต้องรับผิดชอบของประชาชนสิงคโปร์สำหรับความผิดที่กระทำนอกประเทศ”⁴ และในปี ค.ศ. 1981 แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา 11 มาตรา 12 และมาตรา 13

2. การกระทำโดยทุจริตและองค์ประกอบของการทุจริต

ในขั้นแรกนั้น สิ่งสำคัญในการทำความเข้าใจในกฎหมายทุจริตของประเทศสิงคโปร์คือ ต้องทำความเข้าใจกับบทบัญญัติในมาตรา 6 ของรัฐธรรมนูญป้องกันการทุจริต และคำจำกัดความของคำสำคัญในมาตรา 2⁵ ของรัฐธรรมนูญป้องกันการทุจริตเช่นเดียวกัน ซึ่งจะนำมาสู่การ

³ Quah. Jon. S. T. Curbing Corruption in Asian Countries, An Impossible Dream? อ้างแล้ว, pp. 219-220.

⁴ Ibid, p. 220.

⁵ มาตรา 2 ได้ให้คำจำกัดความไว้ดังนี้

Gratification as including:

สินน้ำใจ ประกอบด้วย

(a) money or any gift, loan, fee, reward, commission, valuable security or other property or interest in property of any description, whether movable or immovable

เงิน หรือของขวัญ เงินกู้ยืม ค่าธรรมเนียม รางวัล ค่าดำเนินการ ทริพสินทางการเงินที่มีมูลค่า หรือทรัพย์สินอื่นใด หรือดอกเบียจากทรัพย์สินทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินที่เคลื่อนย้ายได้ หรือเคลื่อนย้ายไม่ได้

(b) any office, employment or contract

สถานที่ทำงาน การจ้างงาน หรือสัญญา

(c) any payment, release, discharge or liquidation of any loan, obligation or other liability whatsoever, whether in whole or in part

การชำระเงิน การปล่อย การยกเลิก หรือการชำระหนี้ใด ๆ ก็ตาม ของการให้กู้ยืม สัญญา หรือหนี้สินอื่นใด ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน

(d) any other service, favor or advantage of any description whatsoever, including protection from any penalty or disability incurred or apprehended or from any action or proceedings of a disciplinary or penal nature, whether or not already instituted, and including the exercise or the forbearance from the exercise of any right or any official power or duty; and

การบริการ การช่วยเหลือ เอื้อประโยชน์ หรือการได้ประโยชน์ใด ๆ ก็ตาม รวมไปถึงการได้รับความคุ้มครองจากการถูกลงโทษ หรือการละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ การกระทำใดก็ตามที่ทำให้ได้รับประโยชน์ ซึ่งคดี หรือการจับกุม หรือจากการกระทำใด ๆ หรือกระบวนการใด ๆ ของการถูกลงโทษ หรือการลงโทษตามกฎหมาย

(e) any offer, undertaking or promise of any gratification within the meaning of paragraphs (a), (b), (c), (d)

ข้อเสนอ ข้อตกลง หรือสัญญาใด ๆ ก็ตามของสินน้ำใจที่มีความหมายตามข้อ (a), (b), (c), (d)

Agent:

ตัวแทน

Any person employed by or acting for another, and includes a trustee, administrator and executor, and a person serving the Government or under any cooperation or public body, and for the purposes of section 8 includes a subcontractor and any person employed by or acting for such subcontractor;

ผู้ใดก็ตามที่ถูกว่าจ้างโดยหรือกระทำการเพื่อผู้อื่น และรวมไปถึงผู้จัดการมรดก ผู้จัดการมรดกตามกฎหมาย ผู้จัดการ และบุคคลใดก็ตามที่ทำงานเพื่อรัฐ องค์กร และหรือองค์กรของรัฐ และหมายรวมถึงสิ่งใดก็ตามตามจุดมุ่งหมายของมาตรา 8 ซึ่งรวมถึงตัวแทนที่กระทำการแทนองค์กร และบุคคลใดก็ตามที่ถูกว่าจ้างให้กระทำการแทนตัวแทน

Principal as including:

An employer, a beneficiary under a trust, and a trust estate as though it were a person and any person beneficially interested in the estate of a deceased person and the estate of a deceased person as though the estate were a person, and in the case of a person serving the Government or the public body, as the case may be;

ตัวการ หมายรวมถึง

ตีความข้อกฎหมายว่าการกระทำใดจะถือว่าเป็นการกระทำโดยทุจริต และส่วนประกอบของการทุจริต

ในคดี PP v KHOO YONG HAK (1995) 2 SLR 283; (1995) SGHC 101 ให้คำอธิบายว่า “คำว่า **โดยทุจริต** นั้น จะต้อง มี หนึ่ง ส่วนประกอบของการทุจริตเกิดขึ้นในกระบวนการ และอีกข้อหนึ่งคือ เจตนาในการทุจริต ในส่วนของผู้ให้สินน้ำใจ และหรือผู้รับสินน้ำใจ”

Tan Boon Gin ได้ยกตัวอย่าง กรณีของประเทศอังกฤษ ซึ่งเป็นคดีของการซื้อเสียง ในการเลือกตั้ง ในกรณีนี้ Tan Boon Gin อ้างถึงคำอธิบายในกรณีของ Willes J in Cooper v Slade P 773 “**โดยทุจริต** ในกรณีนี้ไม่ได้หมายความว่า ‘ไม่ซื่อสัตย์’ แต่เป็นการกระทำโดยเจตนาที่จะฝ่าฝืนกฎหมาย โดยทำให้เกิดการทุจริตของผู้เลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นเพื่อที่จะเลือกผู้ใดคนหนึ่ง หรือเพื่อเลือกในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง คำว่า ‘โดยทุจริต’ ในกรณีนี้เสมือนว่าจะเป็นการตัดสินใจกระทำการให้สินน้ำใจให้ทำการเลือกตั้งตามที่มุ่งหวังมากกว่าจะเป็นการกระทำผิดตามคำจำกัดความที่ว่า ‘ไม่ซื่อสัตย์’ ของการทุจริต”⁶

Tan Boon Gin ยังได้ยกตัวอย่างจากคดีท้องถิ่น Tan Kwang Joo v PP AP Rajah J P 27 (Raja Azlan Shah) PP v Datuk Haji Harun bin Haji Idris (No 2) “**ทุจริต** หมายถึง การกระทำใดก็ตามที่ผู้กระทำรู้ตัวว่าผิดกฎหมาย และหรือการกระทำที่กระทำโดยมีเจตนาและความรู้สึกที่ไม่ถูกต้อง (Kheng Kooi v R); และกระทำโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะกระทำการที่กฎหมายห้ามไว้ (R v Smith) ทุจริต เป็นเรื่องของเจตนา ถ้าสถานการณ์นั้น สามารถแสดงให้เห็น

ผู้จ้าง ผู้ได้รับประโยชน์จากกองทุน และกองทุนมรดกซึ่งเสมือนเป็นบุคคล และบุคคลใดก็ตามที่ได้รับประโยชน์จากมรดกของผู้ตาย และมรดกของผู้ตายซึ่งเสมือนเป็นบุคคล และรวมถึงผู้ที่ทำงานให้กับรัฐ และองค์กรของรัฐ

and Public Body as

Any corporation, board, council, commissioners or other body which has power to act under and for the purposes of any written law relating to public health or to undertakings or public utility or otherwise to administer money levied or raised by rates or charges in pursuance of any written law.

องค์กรของรัฐ หมายรวมถึง

บริษัท คณะกรรมการ สภา คณะกรรมาธิการ หรือองค์กรใดก็ตามที่มีอำนาจกระทำการ และกระทำการภายใต้ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข หรือเพื่อกิจกรรม หรือเพื่อสาธารณูปโภค หรือการจัดการเงินภาษี หรือเงินอากร หรือค่าธรรมเนียม ภายใต้ข้อกฎหมายว่ากระทำความผิด

⁶ Tan Boon Gin. The Law on Corruption in Singapore Cases and Materials, Singapore Academy of Law: Academy Publishing 2007, p. 7.

ได้ว่า บุคคลใดก็ตามที่ได้กระทำหรือยอมรับที่จะกระทำการโดยมีเจตนาที่จะทุจริตและจิตใจที่จะกระทำการโดยรู้ว่าเป็นความผิด จะถือว่าเป็นการกระทำโดยทุจริตทั้งสิ้น”⁷

TAN TZE CHYE v PP (1997) 1 SLR 134; (1996) SGHC 237⁸ ได้ให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมสำหรับมาตรา 5 และมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติป้องกันการทุจริต ไว้ว่า “คำว่า **โดยทุจริต** นั้น ในมาตรา 5 และมาตรา 6 ได้กำหนดไว้ว่าจะต้องมี ข้อแรก ส่วนประกอบของการทุจริต และเจตนาในการทุจริต อีกประการหนึ่ง ในส่วนของผู้ให้สินน้ำใจ และหรือในส่วนของผู้รับสินน้ำใจ” จากข้อสังเกตเพิ่มเติมนี้ จะเห็นได้ว่า ในครั้งแรกนั้นได้มีผู้กล่าวถึง ลักษณะของการทุจริตไว้เฉพาะในมาตรา 6 เท่านั้น แต่หลังจากการเปรียบเทียบจากคดีที่เกิดขึ้นในอดีต พบว่าการตีความว่าการกระทำใดจะถือว่าเป็นการทุจริตหรือไม่นั้น ได้มีข้อมิกำหนดคล้ายคลึงกันในมาตราอื่น นอกเหนือไปจากมาตรา 6 ด้วย⁹

⁷ Ibid, p. 8.

⁸ Ibid, p. 9.

⁹ มาตรา 6 ถ้า

(a) any agent corruptly

ผู้ใดที่กระทำการทุจริต

accepts or obtains, or agrees to accept or attempts to obtain, from any person, for himself or for any other person,

ในการรับ หรือได้รับ และหรือยินยอมที่จะรับ หรือพยายามที่จะได้รับจากบุคคลใดก็ตาม เพื่อตนเองหรือบุคคลอื่น

any gratification as an inducement or reward for doing or forbearing to do, or for having done or forborne to do,

ผลประโยชน์จากการใช้สินน้ำใจ หรือสิ่งต่างตอบแทนจากการกระทำหรือจากการละเว้นการกระทำ และหรือจากการดำเนินการกระทำหรือจากการดำเนินการละเว้นการกระทำ

any act in relation to his principal's affairs or business, or for showing or forbearing to show favor or disfavor to any person in relation to his principal's affairs or business;

การกระทำใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับงานของตัวการ หรือกิจกรรมของตัวการ หรือการแสดงออก หรือการละเว้นการแสดงออก เพื่อให้ได้ประโยชน์ หรือเพื่อให้เสียประโยชน์ต่อผู้ใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการหรือกิจกรรมของตัวการ

(b) any person corruptly

ผู้ใดที่กระทำการทุจริต

gives or agree to give or offers any gratification to any agent as an inducement or reward for doing or forbearing to do, or for having done or forborne to do any act in relation to his principal's affairs or business, or for showing or forbearing to show favor or disfavor to any person in relation to his principal's affairs or business; or

ในการพิจารณาถึงข้อแตกต่างระหว่างเจตนาในการทุจริต และการรู้ตัวว่ากระทำผิด CHAN WING SENG v PP (1997) 2 SLR 426; (1997) SGHC 60 ได้ชี้แจงไว้ว่า “เจตนาในการทุจริต ใช้ในกรณีที่ต้องการจะหาข้อเท็จจริงว่ามีส่วนประกอบของการทุจริตเกิดขึ้นหรือไม่ ซึ่งคำถามนี้จะสามารถตอบได้ก็ต่อเมื่อสามารถพิสูจน์ถึงเจตนาในการกระทำนั้นได้ และอีกทั้งเพื่อที่จะได้ทราบว่ายึดตามบุคคลทั่วไป เจตนาในการกระทำนั้นถือว่าเป็นเจตนาในการทุจริตหรือไม่ ในทางตรงกันข้าม การรู้ตัวว่ากระทำผิด หมายความว่าถึง ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดนั้นทราบหรือไม่ว่า หรือตระหนักหรือไม่ว่า สิ่งทีกระทำหรือถูกกล่าวหาว่ากระทำนั้นเป็นความผิด”¹⁰

Tan Boon Gin ได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับการพิจารณาว่าการกระทำใดจะถือเป็นการกระทำโดยทุจริตว่า “การกระทำโดยทุจริต ข้อแรก ต้องมีส่วนประกอบของการทุจริตในการประกอบกิจกรรมนั้น ไม่ว่าจะเป็นภาวะโดยทั่วไป หรือภาวะวิสัย ข้อสอง การรู้ตัวว่ากระทำผิดของผู้ถูกกล่าวหา ว่าการกระทำของผู้ถูกกล่าวหา นั้นตามกฎหมายแล้วถือเป็นการทุจริต ทั้งสองข้อข้างต้นนี้ จะต้องสามารถพิสูจน์ได้โดยไม่มีข้อสงสัย และคำว่า ทุจริต จะต้องถูกตีความแล้วแต่กรณีไป” อย่างไรก็ตาม ทั้งหมดที่กล่าวมานั้น ยังคงเป็นเพียงการตีความข้อกฎหมายเพื่อที่จะพิจารณาว่าการกระทำใดจะถือเป็นการทุจริต มิได้กล่าวว่า ถ้าผู้ถูกกล่าวหาไม่รู้ตัวว่ากระทำผิด จะสามารถพ้นผิดในข้อกล่าวหาของการทุจริตได้ ในส่วนต่อไปจะได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการทุจริต

ในการให้ หรือยินยอมที่จะให้ หรือเสนอผลประโยชน์ให้แก่ผู้ใดก็ตาม ทั้งในรูปของสินน้ำใจ หรือสิ่งต่างตอบแทนสำหรับการกระทำหรือการละเว้นกระทำ และหรือจากการดำเนินการกระทำ หรือการดำเนินการละเว้นการกระทำ ในการกระทำใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของการทำทุจริต หรือกิจกรรม หรือการแสดงออก หรือการละเว้นการแสดงออก เพื่อให้ได้ประโยชน์ หรือเพื่อให้เสียประโยชน์ต่อผู้ใดก็ตามที่เกี่ยวข้องกับการประกอบกิจธุระหรือกิจกรรมของตัวการ

(c) any person knowingly gives to an agent, or if an agent knowingly uses with intent to deceive is principal, any receipt, account or other document in respect of which the principal is interested, and which he shall be guilty of an offence and shall be liable on conviction to a fine not exceeding S\$100,000 or to imprisonment for a term not exceeding 5 years or to both.

ผู้ใดก็ตามที่รู้เห็นแก่ผู้กระทำ หรือผู้กระทำรู้เห็น โดยมีเจตนาหลอกลวง ได้แก่ ตัวการ หลักฐานการจ่ายเงิน บัญชี หรือเอกสารใดก็ตามที่ตัวการได้ประโยชน์ และตัวการจะมีความผิดตามโทษและจะต้องรับผิดตามบทลงโทษของกฎหมาย โดยมีโทษปรับไม่เกิน 100,000 เหรียญดอลลาร์สิงคโปร์ หรือถูกจำคุกเป็นเวลาไม่เกิน 5 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

¹⁰ Tan Boon Gin, อ้างแล้ว, p. 10.

3. องค์ประกอบของการทุจริต

ในคดี PP v LOW TIONG CHOON (1998) 2 SLR 878; (1998) SGHC 135 ได้ อธิบายไว้ว่า “การพิสูจน์ถึงองค์ประกอบของการทุจริตนั้น จำเป็นต้องประกอบด้วย หนึ่ง เจตนา และสอง เจตนาอันมีจุดมุ่งหมายให้เกิดการทุจริตหรือไม่” ซึ่ง Yong Pung How CJ ได้ อธิบายเพิ่มเติมไว้ว่า “สืบเนื่องจากคำที่ว่า การทุจริตเป็นเรื่องของเจตนาอัน นำมาประกอบกับ คำอธิบายด้านบน สามารถอธิบายได้ว่า องค์ประกอบของการทุจริต สามารถแบ่งออกได้เป็น สองส่วนคือ ส่วนแรก จะต้องสามารถพิสูจน์ได้ถึงเจตนาของผู้ให้และหรือของผู้รับในช่วงเวลา ที่กระทำการกิจกรรมนั้น ซึ่งการสืบสวนสอบสวนจะต้องขึ้นอยู่กับพยานหลักฐานของคู่กรณีและ พยานแวดล้อม ส่วนที่สอง เจตนาอัน หากพิจารณาแล้ว มีจุดมุ่งหมายแต่เริ่มเพื่อการทุจริต หรือไม่ และจากเหตุผลนี้ ทำให้ศาลได้อธิบายในกรณีของ Chan Wing Seng 433 ไว้ว่า ไม่ว่า การกระทำนั้นจะมีส่วนประกอบของการทุจริตเป็นจุดเริ่มหรือไม่นั้น คำถามนี้ จะสามารถตอบ ได้ก็ต่อเมื่อ ศาลได้คำตอบของคำถามที่ว่า เจตนาดั้งเดิมของผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริต ในการกระทำนั้น”¹¹

เนื่องจากพฤติการณ์ของการทุจริตมีอยู่หลายรูปแบบ ดังนั้น การวิเคราะห์ถึง องค์ประกอบของการทุจริตจึงต้องพิจารณาเป็นรายคดี ศาลสิงคโปร์มีแนวทางการพิจารณา และพิพากษาคดีทุจริตแต่ละรูปแบบ ดังนี้

กรณีข้าราชการ: FONG SER JOO WILLIAM v PP (2000) 4 SLR 77; (200) SGHC 179 อธิบายว่า การทุจริตจะเกิดขึ้น หากข้าราชการรับสินน้ำใจเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับการ ปฏิบัติงานให้ช้าลงและหรือแลกเปลี่ยนเพื่อให้กระบวนการปฏิบัติงานมีปัญหา PP v LOW TIONG CHOON (1998) 2 SLR 878; (1998) SGHC 135 ได้เพิ่มเติมว่า “จะไม่ถือว่าเป็นการ ทุจริตหากข้าราชการรับสินน้ำใจเพื่อให้ทำงานตามปกติ”¹²

กรณีของหนีบุญคุณ: PANDIYAN THANARAJU ROGERS v PP (2001) 3 SLR 281; (2001) SGHC 136 อธิบายว่า เป็นการเพียงพอแล้วสำหรับผู้พิพากษาที่จะพิสูจน์ให้เห็นว่า สินน้ำใจถูกให้เพื่อซื้อเจตนาดีของผู้รับ และอยู่ในรูปแบบของสิ่งที่จะคงอยู่ต่อไปในอนาคต เพื่อที่จะได้รับการบริการที่ต้องการในอนาคต ไม่จำเป็นที่จะต้องแสดงให้เห็นถึงที่มาของเงินซึ่งเป็น หลักฐานในการทุจริต...อีกทั้งยังไม่จำเป็นต้องแสดงถึงข้อกฎหมายที่แสดงถึงความต้องการ ของสินน้ำใจหรือข้อสนับสนุนอื่นเพื่อที่จะเป็นการยืนยันการกระทำผิด”¹³

¹¹ Ibid, p. 13.

¹² Ibid, p. 16.

¹³ Ibid, p. 20.

กรณีผู้ทำงานในองค์กรเอกชน: PP v KHOO YONG HAK (1995) 2 SLR 283; (1995) SGHC 101 ชี้แจงว่า “ไม่ถือว่าเป็นการทุจริต หากผู้ทำงานในองค์กรเอกชนได้รับสินน้ำใจ ถ้าไม่ได้ทำให้การกระทำเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ที่มีต่อนายจ้าง”¹⁴

กรณีการกีฬา: SAIRI BIN SULAIMAN v PP (1995) 3 SLR 242; (1995) SGHC 188 อธิบายว่า โดยทั่วไปแล้วจะถือเป็นการทุจริต หากนักกีฬาได้รับสินน้ำใจจากผู้ว่าจ้าง ไม่ว่าจะหนึ่ง นักกีฬาจะมีส่วนในการทำให้การแข่งขันไม่ยุติธรรมหรือไม่ สอง ไม่ว่าผู้ใดจะเป็นผู้เรียกร้องสินน้ำใจ สาม ไม่ว่าจะเป็นการเพื่อบริจาคมั่งหมายให้ชนะในการแข่งขัน แทนที่จะยกเลิกการแข่งขัน และเมื่อมีการใช้สินน้ำใจเพื่อจุดประสงค์ในอนาคต เพื่อให้ผู้รับร่วมมือในการทุจริตและเพื่อการได้รับกติกาที่ง่ายขึ้น”¹⁵

นอกเหนือจากตัวอย่างและประเภทของการใช้สินน้ำใจเพื่อให้เกิดการฝ่าฝืนกฎและเพื่อให้ไม่ปฏิบัติงานตามที่ควรจะเป็นยังมีการใช้สินน้ำใจเพื่อให้ละเว้นการใช้กฎข้อบังคับและข้อยกเว้นที่นอกเหนือไปจากรูปแบบการใช้สินน้ำใจที่กล่าวมาข้างต้น โดยเป็นการนำเอามาตรา 5 มาพิจารณา โดยสามารถแบ่งย่อยได้ดังนี้ หนึ่ง การรับสารภาพเพื่อให้ได้รับโทษน้อยที่สุด NARINDAR SINGH v PP (1996) 3 SLR 639; (1996) SGHC 233 ได้ชี้แจงว่า “การแลกเปลี่ยนเงินกับการรับสารภาพ ถือเป็นการทุจริต เพราะเป็นการกระทำเพื่อให้ได้รับผลทางกฎหมายน้อยที่สุด” สอง แพะรับบาป PP v HOWE JEE TIAN (1999) 1 SLR 127; (1998) SGHC 329 อธิบายว่า “การใช้สินน้ำใจ เพื่อหาแพะรับบาป เพื่อรับผิดชอบ เป็นการทุจริต” และสาม การแต่งงานเพื่อผลประโยชน์

ลำดับถัดมาคือหัวข้อของการใช้สินน้ำใจเพื่อทำผิดกฎหมาย และการพิสูจน์ถึงเจตนาของการกระทำ ซึ่งในหัวข้อเหล่านี้สามารถแบ่งย่อยได้อีกดังนี้

- (1) การฝ่าฝืนกฎหมาย
- (2) การรู้เจตนาของตนเองและการอนุญาตของตัวการ
- (3) การสื่อสารก่อนการให้สินน้ำใจ
- (4) ระยะเวลาระหว่างการกระทำของผู้รับหลังการได้รับสินน้ำใจ
- (5) การกระทำซ่อนเร้น
- (6) การพิจารณาว่าเป็นสินน้ำใจ
- (7) ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และ
- (8) การแสดงออกถึงอำนาจและความสามารถในการช่วยเหลือเพื่อแสดงออกให้ตัวการเห็นว่าสามารถให้การช่วยเหลือได้

¹⁴ Ibid, p. 23.

¹⁵ Ibid, p. 24.

ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นในหัวข้อขององค์ประกอบในการทุจริตนั้น เป็นตัวอย่างในการตีความเพื่อใช้ในการพิจารณาความผิดว่าเป็นการกระทำความผิดของการทุจริตหรือไม่ มีใช้ตัวบทกฎหมาย

การทราบว่าเป็นความผิดก็ถือเป็นอีกข้อหนึ่งที่ต้องนำมาใช้ในการพิจารณาว่าเป็นการทุจริตหรือไม่ Chan Wing Seng v PP (1997) 2 SLR 426; (1997) SGHC 60 ได้ให้คำอธิบายคร่าว ๆ ว่า “เพิ่มเติมในส่วนของการที่จะพิสูจน์ถึงส่วนประกอบของการทุจริตนั้น ผู้มีอำนาจลงโทษ (the prosecution) จะต้องพิสูจน์ด้วยว่าผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าเป็นการกระทำความผิด กล่าวคือ ทราบว่าสิ่งที่ตนกระทำการเป็นการทุจริต ตามที่บุคคลทั่วไปพึงทราบ (ordinary) และตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (objective standard)”¹⁶

Young Pung How CJ สรุปในคดี (PP v Khoo Yong Hak) ดังนี้ ในการตัดสินว่าส่วนประกอบของการทุจริตเป็นไปตาม s5 (b) (i) หรือไม่นั้น ศาลจะต้อง “สามารถพิสูจน์โดยไม่มีข้อสงสัยได้ว่า มีส่วนประกอบของการทุจริตในกระบวนการกระทำนั้น และเจตนาของการทุจริต” เกิดขึ้นในส่วนของผู้ให้ ข้อความที่ว่า จะต้อง “เจตนาทุจริต” เกิดขึ้นด้วยนั้น ได้สร้างความสับสนในทางปฏิบัติ ตัวอย่างเช่น PP v Khoo Yong Hak เนื่องมาจากในการที่จะตัดสินว่ามีส่วนประกอบของการทุจริตเกิดขึ้นในกระบวนการกระทำหรือไม่นั้น จำเป็นที่จะต้องถามถึงเจตนาภายใต้กระบวนการกระทำนั้นว่ามีเจตนาทุจริตหรือไม่ หรืออีกนัยหนึ่ง สามารถถามได้ว่ามีเจตนาในการทุจริตเกิดขึ้นหรือไม่ หรือสามารถกล่าวได้ว่าข้อกำหนดของเจตนาในการทุจริตอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของส่วนประกอบในการทุจริตในกระบวนการกระทำอยู่แล้ว ซึ่งทำให้เกิดคำถามว่า เหตุใดยังต้องมีข้อกำหนดสองข้อแยกกัน

การให้ความกระจ่างของคำว่า “เจตนาทุจริต” ว่าตามจริงแล้ว คำนี้หมายถึงถึง ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะทราบหรือตระหนักว่าสิ่งที่ตนกระทำการคือการทุจริตตามหลักบุคคลทั่วไปและตามที่กฎหมายกำหนด ตามที่กล่าวมาคือ การทดสอบตัวผู้กระทำการ และเป็นวิธีการที่เที่ยงตรงมากกว่า ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นการตีความตามที่ศาลได้พิพากษาในคดี Khoo ที่ว่า “ผู้ให้จะต้องมีเจตนาทุจริตประกอบด้วย” ดังนั้น การทราบว่าเป็นความผิดจึงต้องเป็นส่วนหนึ่งเป็นส่วนประกอบในการทุจริต

พิจารณาจากสิ่งที่ได้กล่าวมาแล้ว สามารถเห็นได้ว่าผู้ให้อาจคิดและเชื่อว่าการกระทำของตนนั้นเป็นการทุจริต แต่ผู้กระทำ (ผู้ให้) นั้นไม่ทราบว่ากระบวนการกระทำนั้นถูกต้องตามกฎหมาย เช่นเดียวกันกับกระบวนการกระทำอาจจะมีส่วนประกอบของการทุจริต แต่ไม่ทราบว่าเป็นความผิด เนื่องจากผู้ให้ได้กระทำการภายใต้ความเชื่อที่ผิดว่าเป็นการให้ที่ถูกต้องตามกฎหมายทั้งสองกรณีข้างต้นไม่ถือว่าเป็นความผิด

¹⁶ Ibid, p. 50.

ดังนั้น อันดับแรกจะต้องมีส่วนประกอบของการทุจริตในการกระทำตามที่บุคคลทั่วไปพึงทราบ (ordinary) และตามที่กฎหมายกำหนดไว้ (objective standard) อันดับที่สอง การทราบว่าเป็นความผิดของผู้ถูกกล่าวหา กล่าวคือ การกระทำที่ตนได้กระทำตามมาตรฐาน (standard) แล้วถือเป็นการทุจริต ส่วนประกอบทั้งสองส่วนจะต้องมีครบถ้วน อีกทั้งยังจะต้องสามารถพิสูจน์โดยไม่มีข้อสงสัย และคำถามว่าเป็น “การทุจริต” หรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับข้อเท็จจริงของแต่ละคดี

ในขณะที่โดยทั่วไปแล้ว การไม่รู้กฎหมายไม่ถือว่าเป็นข้ออ้างได้ Chan Wing Seng ได้ปรับนำเอาความรู้ทางด้านกฎหมายไปใช้กับส่วนประกอบของฐานความผิด ดังนั้น ผู้ที่มีอำนาจในการลงโทษ (the prosecution) จะต้องสามารถพิสูจน์ได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาทราบว่าตนเองได้กระทำการทุจริต ซึ่งต่อมา Young Pung How CJ ได้กล่าวไว้ใน PP v Low Tiong Choon (1998) 2 SLR 878; (1998) SGHC 135: ดังนี้ “ข้าพเจ้าควรเน้นว่า ‘เจตนา’ และ ‘ความรู้’ เป็นภาวะที่แตกต่างกันของจิตใจและควรที่จะแยกจากกันอย่างชัดเจน และนี่คือเหตุผลว่าเหตุใดข้าพเจ้าจึงชี้ให้เห็นใน Chan Wing Seng”

ในหัวข้อของการพิสูจน์การรู้ตัวว่ากระทำความผิด สามารถแบ่งย่อยออกได้ ดังนี้

- (1) การกระทำซ่อนเร้น
- (2) หลังจากผู้ที่ได้รับสินน้ำใจ นำสินน้ำใจไปใช้อย่างไร
- (3) การทราบว่าการกระทำเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายหรือกฎ ข้อบังคับ ศีลธรรม
- (4) ธุรกรรมการเงินที่ชัดเจนว่าเป็นการทุจริต
- (5) การที่ไม่มีข้อพิสูจน์ว่ารับสินน้ำใจ

ทั้งห้าข้อที่กล่าวมานั้นมิใช่หลักกฎหมาย แต่เป็นหัวข้อที่ใช้ในการพิสูจน์เพื่อสืบหาให้ได้ว่าผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด

สรุปว่า องค์ประกอบของการทุจริตตามมาตรา 6 ของรัฐธรรมนูญป้องกันการทุจริต ประกอบด้วย (1) เจตนาซึ่งต้องพิสูจน์จากหลักฐาน และ (2) เจตนาอันมีจุดมุ่งหมายให้เกิดการทุจริต โดยศาลจะทราบต่อเมื่อได้คำตอบในเรื่องเจตนาดั้งเดิมของผู้ที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตในการกระทำนั้น

ทั้งนี้ จึงเป็นข้อสังเกตที่น่าสนใจของการใช้กฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในประเทศไทยเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการตีความกฎหมายและเจตนารมณ์ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทุจริตในประเทศไทยแล้ว การพิจารณาองค์ประกอบของความผิดที่มีลักษณะเป็นการทุจริต ซึ่งการทุจริตนั้นมีลักษณะเป็นความผิดทางอาญา จึงต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบของความผิดทางอาญาเป็นสำคัญ โดยแบ่งการพิจารณาโครงสร้างของความผิดเป็น 2 ส่วน กล่าวคือ ส่วนแรก การ

พิจารณาถึงองค์ประกอบภายนอกของความผิดเกี่ยวกับการทุจริตในฐานนั้น ๆ และส่วนที่สอง การพิจารณาถึงองค์ประกอบภายในของความผิดเกี่ยวกับการทุจริตในฐานนั้น ๆ

ตัวอย่าง¹⁷ ปรากฏตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 มาตรา 173 ได้กำหนดความผิดโดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่ไว้ดังนี้

“เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศผู้ใด เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ห้าปีถึงยี่สิบปี หรือจำคุกตลอดชีวิต และปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงสี่แสนบาท หรือประหารชีวิต”

สิ่งที่ต้องพิจารณาหรือพิสูจน์ในองค์ประกอบภายนอกแบ่งออกได้ ดังต่อไปนี้

(1) ผู้กระทำความผิดเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ หรือเจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ หรือไม่

(2) ผู้กระทำความผิดได้มีพฤติกรรมที่ตีความได้ว่าเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองหรือผู้อื่นโดยมิชอบหรือไม่

(3) ขณะที่ผู้กระทำความผิดได้เรียก รับ หรือยอมจะรับนั้น ในตำแหน่งหน้าที่ของผู้กระทำความผิดมีอำนาจในการปฏิบัติตามหน้าที่ตามที่ผู้กระทำให้คำมั่นสัญญาไว้หรือไม่ โดยในข้อนี้ พิสูจน์เพียงอำนาจในรูปแบบของรูปธรรม เพื่อให้สอดคล้องกับคำมั่นว่าจะให้กระทำหรือไม่กระทำการอย่างใด อันส่งผลให้เกิดความชัดเจนว่ามีประโยชน์ใดมาเกี่ยวข้องกับตำแหน่งหน้าที่หรือไม่ โดยข้อสังเกตของการพิสูจน์ในความผิดฐานนี้นั้นต้องเริ่มต้นโดยใช้อำนาจในตำแหน่งโดยชอบก่อน แล้วจึงเรียก รับ หรือยอมจะรับผลประโยชน์ในภายหลังโดยอาศัยเหตุแห่งการใช้อำนาจของตนเอง

ปัญหาของการพิสูจน์องค์ประกอบภายนอกในประเทศไทยในความผิดฐานนี้นั้นคือ ยากที่จะหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์วิธีการเรียก รับ หรือยอมจะรับ ให้เกิดความชัดเจนจนสิ้นซึ่งข้อสงสัย (Proof beyond reasonable doubt) แก่ศาลได้ อันแตกต่างไปจากการพิสูจน์องค์ประกอบภายนอก (Actus Reus) ในประเทศสิงคโปร์ซึ่งปรากฏบทสันนิษฐานการเปลี่ยนภาระการพิสูจน์ (Burden of Proof) ขององค์ประกอบภายนอก (Actus Reus) ในข้อนี้ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีพิสูจน์ อันปรากฏในบทวิจารณ์คำพิพากษาของ Tan Boon Gin อาทิ แนวคำวินิจฉัยของศาลสูงแห่งประเทศสิงคโปร์ในคดี Pandiyan Thanaraju Rogers v PP [2001] 3 SLR

¹⁷ Pakorn Saichue, Bribery Offence: In Field of Studying Law Enforcement of Organic Act on Counter Corruption B.E. 2542 Section 103 and Section 123/2, Mae Fah Luang University, p. 6.

281; [2001] SGHC 136 ว่า “The effect of s 9 is to render it unnecessary to prove the actual act of showing favour. Rather, it is the receipt of the gratification, together with the intention of the giver and the recipient that is crucial” หรือ บทบัญญัตินี้ทำให้ไม่ต้องมีการพิสูจน์การกระทำ (Actual Act) เพียงแต่พิสูจน์ในส่วนของ เจตนา (Intention) เท่านั้น ซึ่งสำคัญมากกว่า แสดงให้เห็นว่าศาลนั้นให้ความสำคัญกับ บทสันนิษฐานข้อนี้ในการพิสูจน์เจตนาเป็นอย่างมากในการพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของจำเลยในคดี ซึ่งการพิสูจน์ถึงพฤติกรรมเหล่านี้ล้วนเป็นไปได้ยาก บทสันนิษฐานข้อนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ต่อฝ่ายโจทก์ รวมไปถึงให้ความเป็นธรรมในการหาพยานหลักฐานโดยปรากฏว่าบทสันนิษฐาน ข้อนี้ได้ให้ความสะดวกแก่โจทก์ในหลาย ๆ คดี โดยเฉพาะคดีตามมาตรา 6 (A) ที่ต้องพิสูจน์ ในขณะที่ปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เช่น คดี Fong Ser Joo William v PP [2000] 4 SLR 77; [2000] SGHC 179 ซึ่งต้องพิสูจน์การกระทำและเจตนาการรับสินบนของเจ้าหน้าที่ ตำรวจของรัฐ อันเป็นการยากยิ่งที่จะพิสูจน์หากใช้วิธีการที่ปกติทั่วไป เป็นต้น โดยบท สันนิษฐานดังกล่าวในประเทศสิงคโปร์ถูกเรียกว่า “Statutory Presumptions” มีลักษณะเป็น “Presumption of Guilt” หรือบทสันนิษฐานให้เป็นความผิดตามกฎหมายลักษณะพยาน อันเป็นการขัดต่อหลักการสำคัญในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ว่า “ผู้กระทำความผิด จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าศาลจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิด” หรือที่เรียกว่า “Presumption of Innocent” เทียบเคียงตามแนวคำวินิจฉัยของ ศาลรัฐธรรมนูญที่ 12/2555 ว่าเป็นการขัดต่อหลักการสันนิษฐานในคดีอาญาว่าต้องสันนิษฐาน ไว้ก่อนว่าบุคคลนั้นไม่ได้กระทำความผิด หรือหลัก Presumption of Innocent หรือกล่าวอีก ประการหนึ่งว่า ในการพิสูจน์องค์ประกอบการทุจริตในองค์ประกอบภายนอกนั้น ไม่ปรากฏ กฎหมายในทางวิธีสารบัญญัติเอื้ออำนวยประโยชน์ให้สอดคล้องต้องตรงกันตามวัตถุประสงค์ของ กฎหมายสารบัญญัติเช่นในประเทศสิงคโปร์นั่นเอง

สิ่งที่ต้องพิจารณาหรือพิสูจน์ต่อมาในองค์ประกอบภายนอกแบ่งออก ดังนี้

(1) ผู้กระทำความผิดมีเจตนาเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดหรือไม่

(2) ผู้กระทำความผิดมีเจตนาพิเศษ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่หรือไม่

ปัญหาของการพิสูจน์องค์ประกอบภายในของประเทศไทยนั้น มีความซับซ้อนที่เรียกได้ว่าเป็นความซับซ้อนที่เป็นระเบียบ กล่าวคือ สิ่งที่ถูกต้องของการบัญญัติกฎหมายให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของการทุจริตนั้นคือ เพียงพิสูจน์ว่าผู้กระทำความผิดเพียงมีเจตนา หรือในขณะนั้นตัดสินใจว่าเรียก รับ หรือยอมจะรับ ก็เพียงพอแล้ว ไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ถึงขนาดว่าเพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่หรือไม่อีก อันเป็นการ

เพิ่มความซับซ้อนลงลึกลงไปในจิตใจของผู้กระทำ ซึ่งผู้ที่จะพิสูจน์จิตใจของผู้กระทำได้ มีเพียงผู้กระทำเท่านั้น ไม่มีใครทราบเจตนาแท้จริง นอกจากนี้ การพิสูจน์ว่าการเรียก รับ หรือยอมจะรับกระทำไปด้วยแรงจูงใจอย่างไร ก็ได้ถูกพิสูจน์ไปแล้วในองค์ประกอบภายนอก เป็นเหตุให้เกิดความซับซ้อนขึ้นอีกชั้นหนึ่ง ที่ทับซ้อนกันเป็นชั้น ๆ อย่างเป็นระเบียบ และยังเพิ่มความยุ่งยากเข้าไปอีกเมื่อไม่มีกฎหมายวิธีสบัญญัติใดบัญญัติให้สอดคล้องเพื่อเป็นประโยชน์ในการพิสูจน์เจตนานี้เป็นเหตุให้คดีประเภททุจริตนี้ถูกนำขึ้นสู่ศาลน้อยมากในปัจจุบัน เพราะไม่สามารถหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์จิตใจของผู้กระทำได้ ด้วยการวิจารณ์เช่นนี้ของผู้เขียน ได้รับการพิสูจน์แล้วในคดีความโดยศาลสูงในประเทศสิงคโปร์ตามคำพิพากษาในคดี *Narinder Singh v PP* [1996] SLR 639 คดีความไว้ว่า “*this provision clear in not containing any restrictions and certainly did not restrict the scope of the section to case involving contractual, professional or administrative relationships*” กล่าวคือ แม้ว่าจะกระทำไปโดยไม่มีจุดเกาะเกี่ยวกับหน้าที่หรือพันธะใด ๆ ก็สามารถเป็นความผิดตามมาตรานี้ได้ทั้งสิ้น จึงกล่าวได้ว่าเป็นบทบัญญัติทั่วไปของการป้องกันการคอร์รัปชันที่ครอบคลุมการกระทำที่เป็นการคอร์รัปชันในส่วนของการรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ที่สามารถพลิกแพลงได้ในหลากหลายสถานการณ์

โดยตัวอย่างของการตีความว่าเจตนาการเรียก รับ หรือยอมจะรับนั้น ไม่สอดคล้องกับหน้าที่ของผู้กระทำความผิด ปรากฏในคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1280/2543 เนื้อหาสรุปว่า

“ขณะเกิดเหตุจำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งถือว่าเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ มีหน้าที่ควบคุมการบริหารงานราชการแผ่นดินของรัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีโดยการอภิปรายและตั้งกระทู้ถามรัฐมนตรีในเรื่องต่าง ๆ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของรัฐมนตรีนั้น ๆ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2521 ซึ่งใช้บังคับในช่วงเกิดเหตุในวันที่รัฐบาลแถลงนโยบายต่อรัฐสภา จำเลยมีสิทธิที่จะนำเรื่องที่มิว่าในหนังสือพิมพ์ในทำนองว่าผู้บริหารบริษัท ท. ดิตสินบนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมไปอภิปรายในรัฐสภาโดยอภิปรายถึงการกระทำของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม ซึ่งการอภิปรายจะต้องเชื่อมโยงไปถึงผู้บริหารของบริษัท ท. แต่เรื่องที่จำเลยจะนำไปอภิปรายจะต้องเป็นความจริงหรือจำเลยเชื่อว่าเป็นความจริง จำเลยไม่มีอำนาจหน้าที่นำความอันเป็นเท็จไปอภิปรายในรัฐสภาได้ การที่โจทก์และโจทก์ร่วมอ้างว่าที่จำเลยพูดขู่เชิญโจทก์ร่วมเกี่ยวกับเรื่องผู้บริหารของบริษัท ท. ดิตสินบนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมนั้น เป็นเรื่องที่จำเลยกล่าวหาเพื่อใช้เป็นข้ออ้างในการข่มขืนใจโจทก์ร่วมให้ยอมให้เงินและรถยนต์แก่จำเลยเพื่อแลกกับการที่จำเลยจะไม่นำเรื่องดังกล่าวไปอภิปรายในรัฐสภา กรณีตามคำฟ้องไม่ใช่เป็นกรณีที่จำเลยซึ่งมีตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร อันเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐได้พบเห็นหรือรู้เห็นความผิดของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมที่รับสินบนจากผู้บริหารของบริษัท ท. ซึ่งเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริง แล้วจำเลยใช้เหตุดังกล่าวมาเป็นข้อต่อรองเรียกรับทรัพย์สินจากโจทก์ร่วมโดยมิชอบ เพื่อแลกกับการที่

จำเลยจะไม่นำเรื่องดังกล่าวไปอภิปรายในรัฐสภาตามตำแหน่งหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การกระทำของจำเลยจึงไม่เป็นความผิดฐานเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐเรียกรับทรัพย์สินสำหรับตนเองโดยมิชอบ เพื่อไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 149” ซึ่งแท้จริงแล้ว การอภิปรายไม่ว่างใจเป็นหน้าที่ที่สำคัญของสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นตัวแทนของประชาชน และข้อเท็จจริงปรากฏชัดเจนว่ามีการเรียกรับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดชัดเจน อันเป็นการละเมิดต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายป้องกันการทุจริต แต่กลับไม่สามารถลงโทษผู้กระทำความผิดได้

สรุป แนวทางการตั้งข้อสังเกตในส่วนขององค์ประกอบของการทุจริตในประเทศไทย นั้น ประเด็นสำคัญไม่ได้อยู่ที่ว่าจะตีความอย่างไรให้ครอบคลุมเพื่อลงโทษผู้กระทำความผิด แต่เป็นการบัญญัติหรือแก้ไขวิธีการ เพื่อให้ได้มาซึ่งความสมประโยชน์ของเจตนารมณ์ของกฎหมายในการควบคุมการทุจริตเสียมากกว่า เพราะหากไม่มีกฎหมายบัญญัติเอาไว้ให้ผู้กระทำความผิดต้องรับผิด ผู้กระทำความผิดย่อมไม่มีความผิด และไม่ต้องรับโทษตามกฎหมาย (Nullum Crimen Nulla Poena Sine Lege)

บรรณานุกรม

- Asian Development Bank, Staff: Seki, Akira. Taking Action Against Corruption in the Asia and Pacific Region. Manual, 2002.
- Bidhya Bowornwathana and Clay Wescott, Comparative governance reform in Asia: Democracy, corruption, and government trust, Bingley, WA: Emerald Group, 2008.
- Dan Patrick Author., Tan Sri Dato Dr. Khoo Kay Kim, Emeritus Professor, Editor. CORRUPTION is my name and DESTRUCTION. ALF PROMOTIONS 2010.
- Department of Political Science University of Singapore. Administrative and Legal Measures for Combatting Bureaucratic Corruption in Singapore. Occasional Papers, Singapore: Eurasia Press 1978.
- Goh Yihan. LAW. Singapore: Straits Times Press.
- John Kidd, Editor, Frank-Jurgen Richter. Fighting Corruption in Asia, Causes Effects and Remedies. Singapore: Fulstant offset Printing Pte Ltd.
- OECD. Anti-Corruption Policies in Asia and The Pacific, Progress in Legal and Institutional Reform in 25 Countries. Manila, Philippines: The Asian Development Bank.
- Pakorn Saichue, Bribery Offence: In Field of Studying Law Enforcement of Organic Act on Counter Corruption B.E. 2542 Section 103 and Section 123/2, Mae Fah Luang University.
- Peter Larmour and Nick Wolanin, Corruption and anti-corruption, Canberra: Asia Pacific Press, 2001.
- Quah, Jon S. T., Curbing corruption in Asian Countries, An Impossible Dream? Singapore: Fabulous Printers Pte Ltd, 2013.
- Quah, Jon S. T., Curbing corruption in Asia: a comparative study of six countries, Singapore, Eastern Universities Press, 2003.
- Quah, Jon S. T., (Editor) Different Paths to Curbing corruption: Lessons from Denmark, Finland, Hong Kong, New Zealand and Singapore. Research in Public Policy Analysis and management volume 23, Emerald Books 2013.

- Quah. Jon S. T. Chapter 9 COMBATING CORRUPTION, Public Administration Singapore – style. Howard House, UK: Emerald Book Publishing Limited, Research in Public Policy Analysis and management volume 19, 2010.

- Quah, Jon S. T., Comparing Anti-Corruption Measures in Asian Countries. Lesson to be Learnt. Center for Advanced Studies National University of Singapore.

- Tan Boon Gin. The Law on Corruption in Singapore Cases and Materials. Singapore Academy of Law: Academy Publishing 2007.

- The Corrupt Practices Investigation Bureau.

- Vinay K. Bhargava and Emil Bolongaita., Challenging corruption in Asia [electronic resource]: case studies and a framework for action, Washington: World Bank, 2004.